

Abstrakt

Diplomová práce se snaží odpovědět na otázku, zda v současné Evropě stále platí rozložení zemí, které stanovil v roce 1965 ve svém teoretickém konceptu John Hajnal. Hlavním cílem bylo, na základě vybraných demografických ukazatelů (průměrný věk při uzavření prvního manželství u mužů a žen, průměrný věk ženy při narození prvního dítěte, index rozvodovosti, podíl živě narozených dětí v manželství a mimo manželství), reanalyzovat původní rozdělení zemí pomocí K-means shlukové analýzy. Demografické ukazatele byly převzaty z databáze Eurostatu z let 1990–2015. Dále byly provedeny K-means shlukové analýzy evropských zemí podle hodnotových orientací jejich obyvatel v oblasti sociálních vztahů a životních očekávání. Výpovědi respondentů pocházely ze šetření European Social Survey z let 2002–2018. Shluková analýza vybraných demografických ukazatelů nepotvrdila dva modely rodinného a sňatkového uspořádání podle Hajnalova konceptu. Dále provedené K-means shlukové analýzy hodnotových orientací respondentů však potvrdily statisticky významnou existenci dvou hodnotových přístupů k životním prioritám – preferenci tradičně přijímaných hodnot a preferenci dynamického a výkonnostního přístupu k životu i sobě samému.

Klíčová slova

Hajnalova linie, rodina, sňatečnost, rozvodovost, výzkumný projekt ESS, K-means shluková analýza, hodnoty